

ANY IX

BARCELONA 26 MARS 1896.

NÚM. 395

LA TOSCÀSA

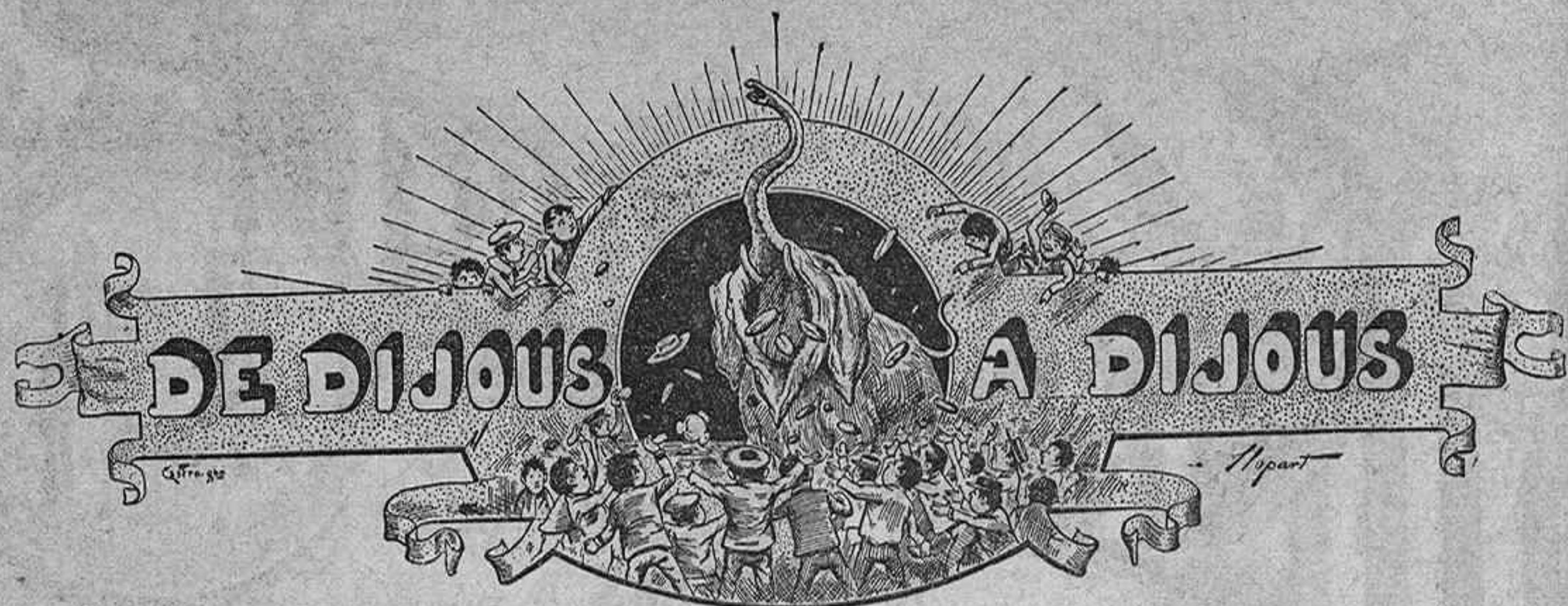
SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS 10 número

Còpia fot. de A. Esplugas.

Ab un patje com aquet
y ab bitllets à la cartera,
qu' es dolsa, qu' es regalada
la bonica Primavera.

D'alló de la beligerancia ja n' acabo de tenir las butxacas plenas. D' aquí-aquí sembla que hagin de provehir de patatas pera continuar la trunfada d'aquell dia; d'aquí-aquí sembla que tot s' hagi tornat such de bledas; tan aviat está la cosa á punt de petar igual que si 'ns haguessim de tirar á sobre dels Hostals-Humits á corre-cuya, com de plegar velas y entornarnos cap á casa ab l' entusiasme entre camas igual que si no tinguessim rahó. L' un dia sols llegim que 'ls Sherman y Companyia segueixen deixantnos com draps de cuyna, y l' endemá 'ns han fet sapiguer no més que 'ls Halle y sa confraria 'ns diuhen macos y que 'ns estiman tant; aixis es que 'ns acaban de fer veure que l' conflicte no té soluciò sino á cops de metralla, 'ns doran á comprender que tot pot arreglarse ab un cop de ploma. Sempre una de freda y una de calenta.

De modo que la qüestió ab 'ls yankees s' ha convertit en una especie de *Frontón internacional*, ahont jugan á pilota 'ls senadors d' allá ab 'ls governants d' aquí, pero que uns y altres ho fan tan malament com saben, porque cometan cada pifia jugant al revés, que no extranyaría que 's perdés alguna boleya y la trobés l' empressari del Frontón; porque l' pú blich pagano no está disposat á deixarse ensarronar ab partidas de desafío de camama, tan més quant que lo qui marca 's tan'os sembla, de lluny, que 'ns estafi algun tanto á favor dels blaus, que son ells clavantnos cada blava .. que no ho preguntin, y deixant en blanch als blanchs que som nosaltres; y aixó que ja 'ns varem menjar la partida desde la primera jugada.

**

¿Eh? Mentrestant 'ls còrchs de la corcada po'ítica ja estaven travallant de ferm á la sombra d' un interès patriòtic mentida, ab lo propòsit de fer caure la viga del desprestigi demunt lo cap del insustituible General Weyler per deixarlo, com al altre, fet una coca. Pero la santa opinió pública, que ha perseguit sempre als còrchs de tota mena y á esclafat á tots 'ls qu' ha pogut ab son despreci, ha tapat ab lo màstich del bon sentit 'ls foradeis que 'ls còrchs ja havían lograt fer, posant en perill al ilustre successor... del altre. Es clar que sortirán altres còrchs que farán lo mateix, y altres y altres, fins á probar de lograr la seva obra destrucc'ora; pero ja 'ls dono feyna mentres lo General de desso a la viga que 's corqui vulgui, no mes que vulgui, no perdre 'ls prestigi de que careix ara l' altre; porque ademès d' haverse 'n endut d' aquí to:as las simpatias y las esperansas lo General Weyler, per rahó d' aquellas circumstancies, avuy per rahó de las presents té la ventaja de que lo de Washington l' ha fet mes interessant y li dona una importància que cap mes general espanyol té; avuy es ja qüestió d' honrilla per ell y per Espanya lo no tocarlo d' allá; pesi á tots 'ls tocinayres del altre mon.

***

Diálech de la setmana:

- Tú, ja torna á ser aqui; ja ha tornat d' Amèrica.
- Qui? ¿l' General Weyler?
- No, homel 'n Palmada.
- Bueno y qué?
- Que ja tornarèm á riure.
- M sembla que si ha tornat tan ric com diuhen y tan carregat de brillants, no estarà tan carregat de piñetas.

PEPET DEL CARRIL.

COSETA

Sapiguer m' agradaria
Lley y Justicia ahont posan,
ahont para la Vritat
y la Conciencia ahont se troba.

AGUILERA.

* * *
Si 't mors primer que jo creu que l' autopsia
que 't fassin manaré,
per veure quanta neu lo teu pit tanca
y si es un tros de suro 'l teu cervell.

PERE GRANÈ JULIÀ.

POT-POURRI

(D' ACTUALITAT)

A la fi, en lo Senat yankee
semb'a qu' alguns senadors,
han comprés nostra justicia
y 's posan á la rahó...
Fins un, ha dit que 'ls mambissos
son vulgars saltejadors,
indignes de que 'ls ampari
un poble que tingui honor. »
Ergo... i seu colega Sherman
ó bé estava un xich pilof.
quan va anàrsen de la llengua,
ó es tan malvat com ells son,
puig, qu' al volquer ampararlos
segons l' altre, no té honor.
¡Mil gràcias, Mister Caffery
en nom del poble espanyoll
Vosté clarament den ostra
qu' als Estats-Units del Nort,
com tots no son *tocinayres*
tots tampoch... ,deuhen sé *porchs!*

* *

Lo simpàtic (?) menchetero,
tirantselas de persona ...
¡s dedica á fé 'l florero
pe 'ls carrers de Barce'ona!
Y en forma d' unes «semblansas»
escritas ab segons fins
fa un catálech de alabansas
de tipus barcelonins...
Deu creures l' estrafalari,
que no sabém pendre midas
y que 'ns es molt necessari
lo parer d' un «busca-vidas.»
¡Quinas infulas te 'l Ciero!
Com si 'ls coneguessim d' ara!...
¡Quan tot just era l xuflero

á las calsas de son pare,
Barcelona, ja sabia
quins eran sos fills millors,
y 'ls seus mèrits coneixia
y alabava 'ls seus esforçs...
Ab això .. ¡forsa semblansas
y fors miras petitas!
Barce'ona te balansas
y no 'ns cal cap Mestre Titas...
Ab lo dit, ja pot comprendre
que no 'ns plauhen fochs-follets ..
¡Torni ab 'ls seus!... Torni á vendre
tramussos y cacauhets!

* *

Era 'l divendres últim
divendres de Quaresma
y á casa de visita,
vingué Mossén Rafecas ..
Com s'è que tot s' lo fuma;
vaig ferli la finesa
de regalarli un puro
de la Tabacalera ..
Després de mil angunias
y en resumidas cuentas.
lo clergue, a la mitx' hora...
¡va descambiar la pella! ..
.....
¡Qui está escandalitsada
es la minvona Tecla,
que diu á qui l' escolta:
— Vaya ab Mossén Rafecas!
¡Sabeu quin lastre duya
divendres de Quaresma?
¡Uns talls de botifarria
de mes de miixa tersa!

* *

Lo jorn mat. ix d' aquells célebres

insults d' Mister Sherman,
s' entera en Pau de la rova,
de que 'l deixavan cessant.
D' allavors, l' home té un lema
que liga ab son tris: d si: o:
— Renyit ab 'ls tocinayres! ..
y hasta .. ,ab la carn de tocino! ..

* *

Per coro. ar l' obra fàtua
d' un despilfarro insolent,
diu que 'l rostre ajuntament
projecta aixecá una estàtua,
per enalçar les virtuts (?)
d' aquell arcaide ja mort
que va ser . ¡l' enforrador
dels primers pans geperuts!
La idea en si, no es pas lleixa
si no fos jay' que 'l Marqués
nos feu carregá 'ls neulés
y 'ns ha fet patir del setje ..
La idea en si es molt laudable
si no fos qu' ell nos plantà
un gep tant monstruós, que fa
la vida aquí, insoporabile! ..
De modo .. que jo alsaria
lo discutit monument,
lo jorn que l' Ajuntament
tots sos deutes pagaria ..
Y quan, ademés d' això,
un any 's saldès ab guany,
aixecarà aquell anv.
lo monument en qüestió
— ¿Qué diuhen? ¿Que si això 's mira
no 'l veurán construit, vostés?...
Oh, ja, ja . Per xó al Marqués
li daría .. una cadira!

M. RIUSEC.

UN CAS

QUATRE mesos justos fa
que 'l capellá 'ns va enllassá;
y eixa nit, la meva dona...
¡ay, jo may ho hautia dit
lo qu' avuy m' ha succehit...
¡Si que l' he feta ben bona!.

Feya días que 's queixava;
qu' ab gran pena caminava,
que no menjava de gust;
y está clar, jo prou temia
qu' algún *algo* passaría
que 'm causaria un disgust...

Per Deu may volgueu sabé
lo qu' un home té de fe
quan se troba en aquets cassos.
Ahí, 'm digué: ja ve l' hora;
corra per la llevadora...
y 'm clavá un xico: pe 'ls nassos

Lo que á mi m' feu ruiniar,
ningú may s' ho pot pensar.
¡Quins trances mes compromesos!
Això, deu se un mal entés;
quatre mesos, no n' hi ha més...
¡Un xicot de quatre mesos!..

Y encare no es tot, això:
lo nen, està gràs y bò,
y ella havent tingut bon part,
no té llet per dar mamà
y ara, tindrà de buscá
dida... ja 't dich que n' hi ha un
[fart.]

Y en qüestió, me resulta ara,
que tinch de pagar encara
varios gastos del enllàs;
y entre 'ls nous que m' han sortit
venint al mon lo petit,
fa un grós munt. . ¡Veyeu quin cas!

RAMÓN LLEJ.

LA TOMASA

Al estiu escalfa y crema
com un tormentós infern

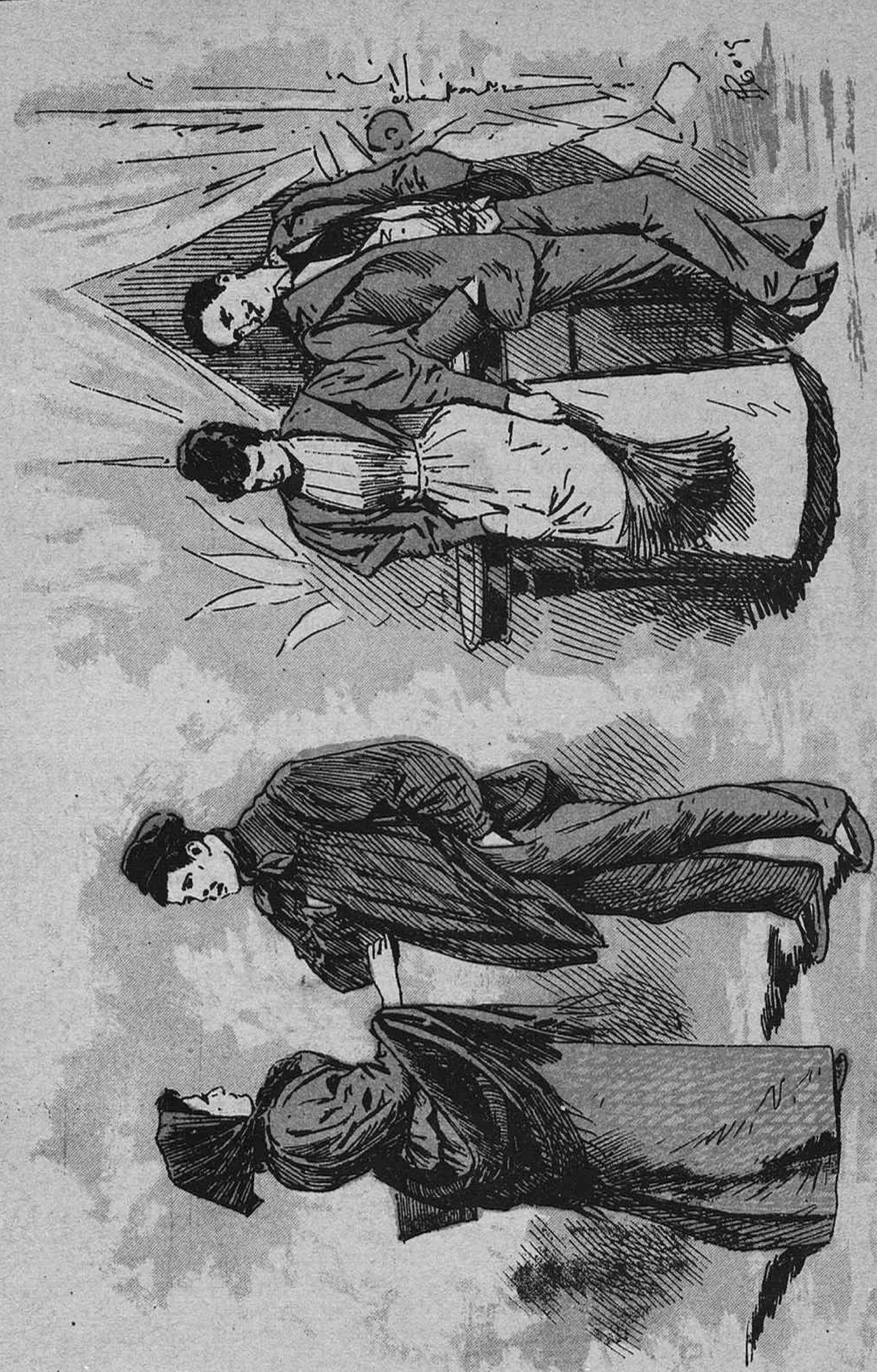
LA PLASSA DE CATALUNYA

y s'hi reben séries dutxas
en lo mes crú del hivern.

LA TOMASA

UN PROMES ESCAMAT

—¿Qué t' ha dit en Pepet?
—¡Qu' ara hi seyan lo mánech!

—¿Qué t' vindria bé de deixarme una pesseta?
Vaig un xich curt...

—Ja veurás, Pepet, casemnos y tendrás tot lo que
vulguis. Lo senyoret m' ha dit que no 'ns deixaría
patir.

—¡Quebrats en aquest' hora?...

DON JOAN

No vaig á parlarlos del Don Joan de Byron, ni de 'l de 'n Zorrilla, ni de cap Don Joan que valgu la pena; vaig á donarlos no mes, quatre noticias històriques d' un tal Don Juan Llanas, qu' es un senyor inofensiu que viu á la meva escala.

Lo meu biografiat—segons ell compta—en la seva joventut n' havia fet de verdas y de maduras, de manera que no existia en lo seu barri marit celós de la seva honra ni pare cuidadós de las sevas fillas, que no 's guardessin d' ell com del diable, perque ja era cosa sabuda, dona qu' en Llanas se mirés ab la vista entregirada, no feya res mes de bó fins que l' atrevit galán li concedia lo senyalat favor de distingirla ab las sevas caricias.

Pero jo m' en rich de las fansarronadas de don Joan, perque sé de bona tinta, que 'l nostre conquistador no havia *ensopit* mes que à mitja dotzena de virtuts sospitosas, gracias al seu crescut patrimoni, y que sempre que s' havia proposat clavar las sevas fletxes amorosas al còr d' ignocentas donzellàs ò puras casadetas, se n' havia emportat cada tanda de garrotadas, que n' hi havia per illogarhi calirias.

L' última pallissa de ma mestre que va rebre, va arronsarli un nervi de la cama dreta, y aquesta es la hora qu' encare coixeja, especialment quan té d' efectuarse un violent canvi de temperatura.

Ara, don Joan—segons expressió propia—ja no está per aventuras perilloses y guarda la única brasa que d' aquell volcà de la joventut en son pit queda, pera la seva Manela, la seva inuller, dona sexagenaria com ell, que prefereix una mala purga als requiebros rescalfats del seu conseqüent Llanas. Pero es precís confessarho; don Joan que veu passar estiu, tardor é hivern sense que las donas mes hermosas li fassin perdre l' *oremus*, quan la primavera arriba, torna á sentirse en las venas aquell foch de la joventut y estranys batechs al cor, y olvidantse de l' amor etern que té jurat a la Manela, corre per aquets carrers de Deu, ab lo barret de gayrell, fent voltejar lo seu bastonet de bambú, y dirigint miradas *inflamatorias* á la primera dona que 's posa á alcans de las sevas ulleras.

Los seus companys de café, que li coneixen la flaca, lo fan sortir de las sevas casillas, quan, ab tota reservà, li comunican qu' una casada de *circunstancies* 'ls ha declarat, ab tota reservà també, que si no podia conseguir l' amor pur del senyor Llanas, se beuria un porró de salfumant o 's menjaria una capsà de mistos de cuyna.

Don Joan s' ho creu tot de bona fé y per mes que demana y torna á demanar la direcció de la enamorada ninfa, los seus companys com si juguessin ab ell á la *corretjeta*, quan lo senyor Llanas indica algun carrer, li diuhen sempre: «¡Ay, que 's *crema!*!» pero may li donan la direcció anhelada.

Molts cops, quan los seus companys troben en 'a gacetilla dels diaris, que alguna dona s' ha matat per medi del ácit clorhidrich, s' apressuran á manifestarli que la suicida era la persona que l' estimava. Allavors don Joan corre á depositar una corona de semprevivas sobre la tomba d' uns amors tan desgraciats.

Lo primer dia de la primavera del any passat, lo senyor Llanas va rebre una esquela amorosa concebuda en los següents termes:

«Indispensable Juanito: Una mujer que sin tí no puede vivir, desea estrecharte entre sus brazos. No hagas burla de mi amor y ven á las 9. de esta noche. Soy casada .. pero no importa.—Emilia.—Gignás, núm. 33, habitación del terrado.»

Don Joan terminada la lectura de tan satisfactoria carta, va brincar d' alegría. Es vritat que la interessant desconeuguda li imposava 'l sacrifici de pujar un matament de esgrahóns, pero un cor atravesat per una fletxa que 's veia dalt de la carta, li donava á co npendre que la fatiga que pujir á un terrat pogués ocasionarli, quedaria degudament compensada.

A las nou del vespre 's presentava 'l senyor Llanas al siti senyalat. La porta del terrat estava oberta; la nit era fosca. Després d' haverse enredat, gracias á la seva curtedat de vista, ab la roba que en lo terrat hi havia estesa, logrà arribar al palau dels seus amors. Batentli 'l cor descompassadament, trucá ab cuidado á la porta d' aquell niu de ditxas y plahers. Prompte se sentí un escàndalenc «¡Ja vál!» y desseguida lo voltar d' una clau en lo pany.

Uns brassos amorosos s' entortelligaren al coll del senyor Llanas, cuydant aufegarlo. L' atrevit conquistador, procurant desferse d' aquellas dugas argollas, exclamá ab veu melosa:

—¡Emilia, no 'm maseguis, que 'm desplanxas la camisa! ¡Sossegat, bojota, que tot pot arreglarse ab mes calma!

Si don Joan, no hagués sigut tan curt de vista, hauria pogut notar que la Emilia que l' abraçava, no era ningú mes qu' un pintor, que concurria á diari á la taula del café.

Un minut escàs faria que don Joan y la Emilia 's trovaban á la saleta d' aquell palau encantat quan sentiren trucar ab estrépit á la porta.

Lo pintor va exclamar, ab tò dramàtic: «¡Lo meu marit!...» y 'l senyor Llanas va notar, que se li cegavan las camas. ¡Havia rebut tantas pallissas, que al moment va semblarli que descarregaven un garrot sobre las sevas costellas!

A empentas y rodolóns, la *Emilia* va fer amagar á don Joan, sota un catre; pero al cap de curts instants, lo va fer sortir del seu amagatall, dihentli que com que 'l seu marit no havia de tornar á sortir, era indispensable qu' ell s' escabullis. Y 'l tregué al terrat.

Lo senyor Llanas, palpant-palpant, va trobar la porta... pero joh desconsol! estava tancada.

Si trucava á la porta del pis de la *Emilia*, pera que aquesta anés á obrir, se despertaria 'l marit y... ¡Verge Santíssima!... y si trucava á la del terrat, tothom tindria d' enterarse de l' aventura.

Va decidir aguardar resignat á que 'l vehí que tenia la roba estesa anés á treurela. Segons los seus cálculs, la criada encarregada d' aquesta operació, se presentaria en lo terrat á punta de dia.

Mentre sobre la possibilitat de tal aconteixement rumiava, una forta sacudida del nervi agraviat de la cama dreta, va indicarli que teniam lo temps cambiat. Efectivament, al cap de mitj-hora va posarse á ploure á bots y barrals.

Lo senyor Llanas, tingué intenció de donar crits d' auxili; pero va repensarse, considerant qu' en podia sortir perjudicat.

—¡Deu meu!—deya lo desgraciat conquistador—¿Es possible qu' una dona que m' estima tant com l' *Emilia*, permeti qu' aquest ayguat me posi com una sopa.—Pero desseguida pensant en que la interessant casadeta, ignorava qu' estigués tancada la porta del terrat, prometia estimarla tota la vida.

Després de dos horas llargues, va acabar de ploure, y 'l senyor Llanas va donar gràcias al Criador.

Quan va sortir lo sol, *no va cantar la perdix*, però un gosot de presa d' un terrat vehí, va saltar al en que 's trobava don Joan, y caixalantlo d' aquí, caixalantlo d' allá, va ferli tantas tiras del vestit, que 'l deixá convertit en uns espolsadors.

Al cap de poch rato, va obrir la porta del terrat la criada qu' anava á treure la roba que hi havia estesa y al veure la fatxa del senyor Llanas y 'l seu trafo estropellat, creyent que 's tractava d' un lladre, va demanar auxili y 's presentaren alguns vehins y un municipal.

Prou don Joan, pera fer patent la seva ingocència, demaná que fessin sortir á la senyora *Emilia*, pero com que cap dels vehins coneixia á tal senyora y tots manifestaren que aquella habitació era 'l taller d' un artista que vivia en un altra casa, lo senyor Llanas, lligat com un Sant Cristo, fou conduhit als calabossos de Sant Cayetano.

J' apuro mes gran del nostre conquistador, sigué quan va preguntarli la seva senyora, qué hi havia anat á fer al terrat del carrer de Gignás.

—Hi he anat á veure las estrelles—va contestarli.

La Manela no se 'l va volgwer creure; pero 'l senyor Llanas no mentia.

¡Las hi va veure de debò!

A. GUASCH TOMBAS.

J. ANUNCI SONET

DESITJO, per servey á una raspeta:
per mes qu' estigui flaca ó revinguda,
sigui lleixa, pelada ó molt peluda,
encare que 'n extrem sigui estrefeta;
grabada, bòrnia, bisia, bruia ó neta,
garrella, manca, xata ó geperuda,
que sigui ó que no sigui tartamuda,
es igual; tot això molt poch m' inquieta.
Referencias, las vull ab garantía,
en billets, (1) or ó plata ó calderilla,
que dongui d' interessos cada dia
quatre naps per posarme 'ls á l' ermilla.
No essent aixís, no cal que 's donguin pressa
no 's presentin que cap me fará pessa.

ANTÓN DEL SINGLOR.

(1) Del Banch.

Humoradas

I.

VIU sobre del meu pis una soprano
que canta al mateix temps que toca 'l piano,
y á n' als baixos hi ha un ruch dins d'un estable
que brama y tira cossas com un diable.
Vol di això que molts cops dona molestia
lo mateix una dona qu' una bestia.

II.

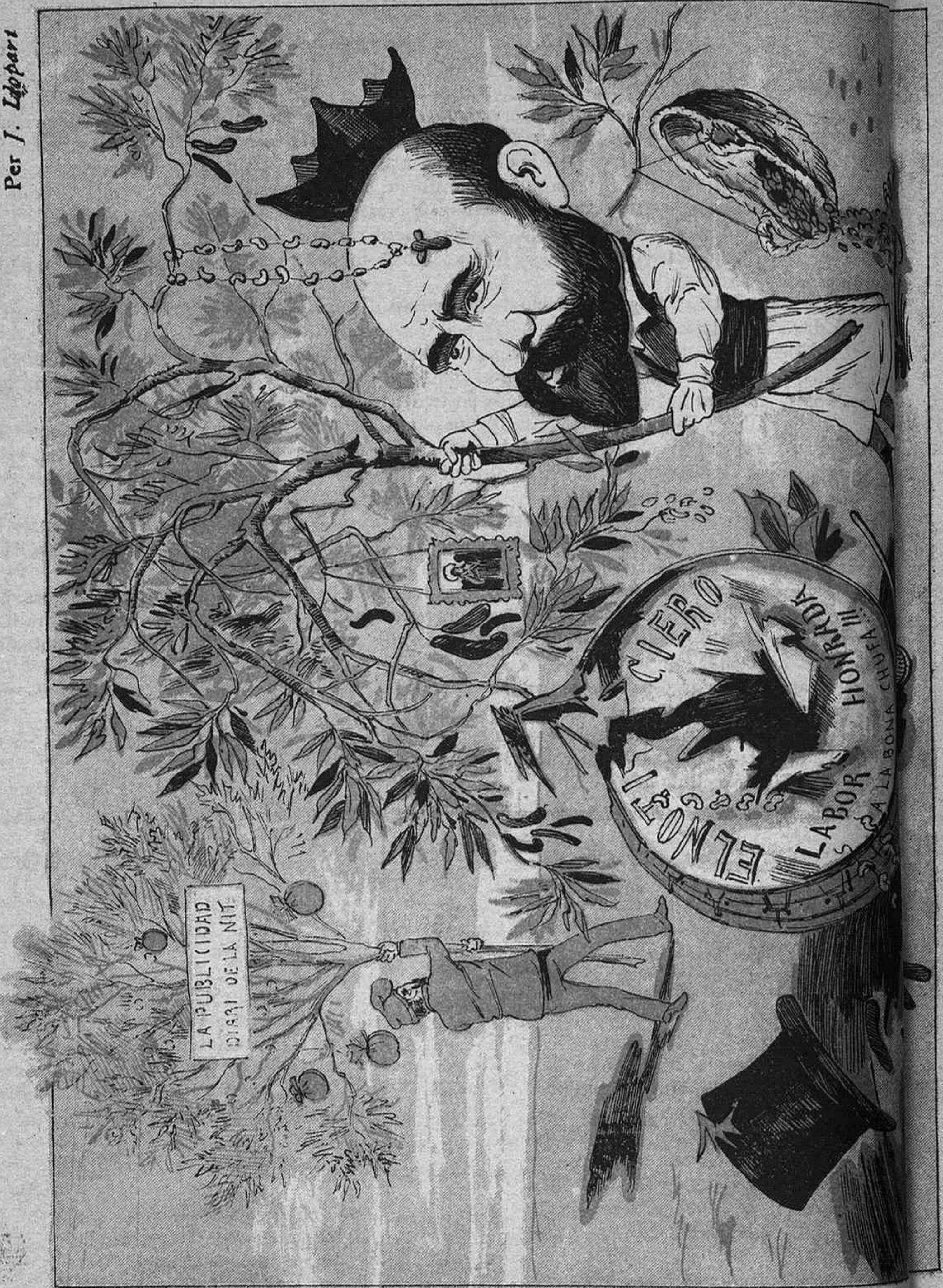
Lo marqués de la Cera
va sempre de levita y de xistera,
y 'l seu cotxero, Estòpa,
va ab levita també y tarot de copa.
'Vuy, segle de progrés,
se confón un cotxero ab un marqués.

RAMÓN FRANQUET.

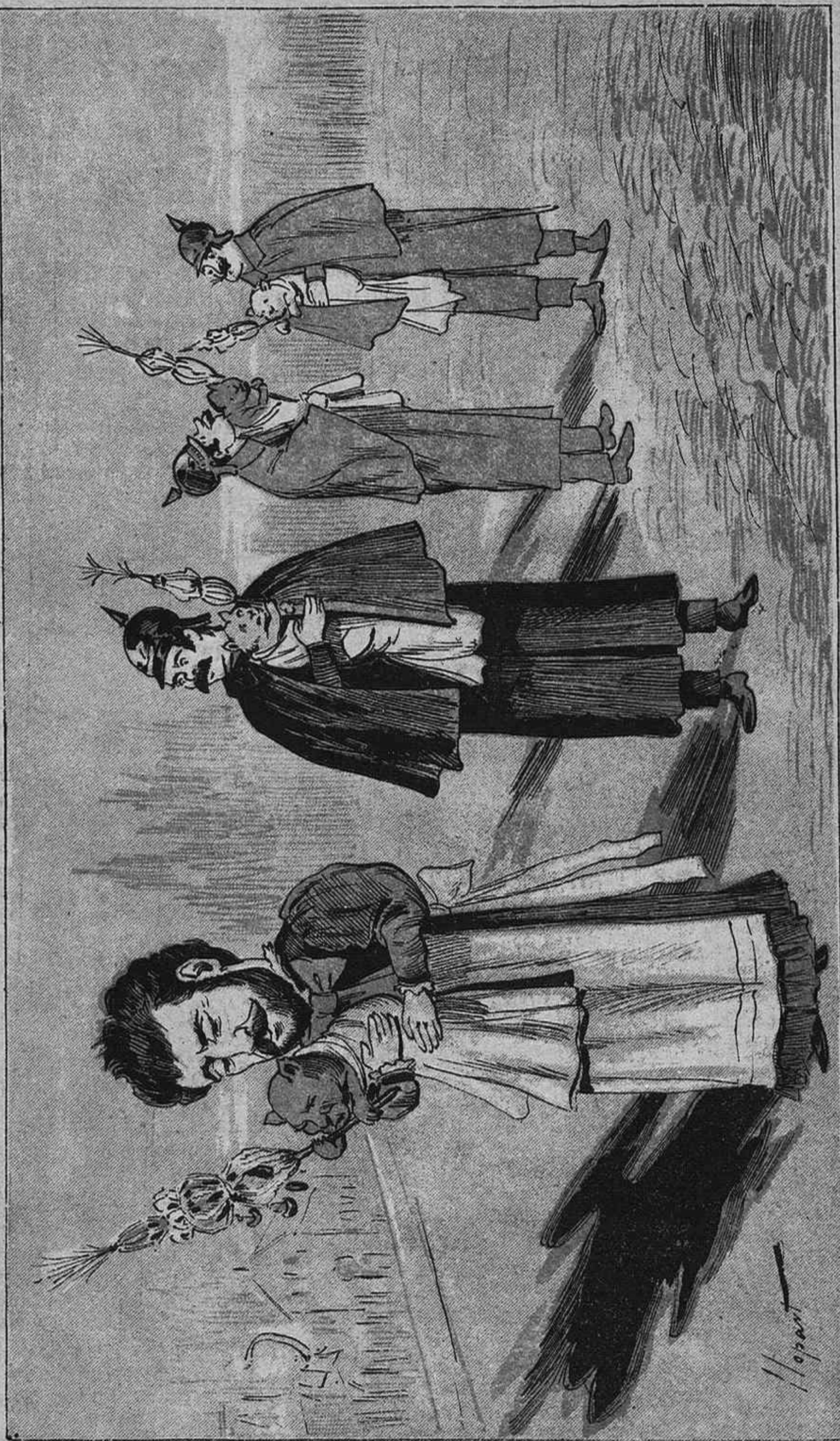
LA TOMÀS

RAMS Y PALMAS

Per J. Lippart

Mal dia de Rams se l' hi prepara al Tio Muncheta! La branca de garrofer se l' hi doblega per moments y lo pes de tanta garrofa, de tanta xufla y de tants rosaris, acabaran ab la vida del pobre ram que juna forsa l' hi queda per aguantar las embestidas del llorer fresh y atapahit del Sebio de la Rambla, li Po-bre xuflero!!

Los lleonets del Parque ja poden dir qu' estan de sort. Sembla que la Corporacio municipal té preparadas las palmas que portaran les innocents bestiolas en lo proxim diumenge de Rams. Entre lo personal mes feréstech de la casa, ja s' han escullit los niieros que podrán encarregarse de la conducció de la canalla, durant la celebració de tal solemnitat Aquí 'n tenen quatre exemplars.

Bibliografia

L' aplaudit autor dramàtic D. Abelardo Coma ha tingut l'amabilitat de remetrens un exemplar de la segona edició de son *Otello il moro di Valenzia*, parodia en un acte y en vers macarrónich, que sigué estrenada ab extraordinari èxit lo 2 de Septembre de 1873 en l' antich teatre del Tívoli, en la funció á benefici del galán jove cómich Frederich Fuentes, á qual actor lo Sr. Coma dedica la dita obra com á proba patent del carinyo que li professa.

Dita parodia, esmeradament impresa, 's ven en tots los kioscos y llibrerías al preu d'un ral.

**

Hem rebut també un exemplar de la segona edició de la comèdia *Lo mestre de minyons*, arreglo á nostra escena per l' eminent autor dramàtic D. Joseph Feliu y Codina, y ademés *Entrar per la finestra*, festiva comèdia en un acte y en prosa del distingit autor dramàtic En Pere Reig y Fiol, estrenada ab brillant

èxit en lo teatre Romea, la nit del 28 de Janer últim, qual obra es un dels pochs èxits vritat que hi ha hagut en la present temporada en dit teatre.

Las dues obres esmentades forman part de la important Biblioteca que reparteix setmanalment nostre apreciat colega *Lo Teatre Regional*.

**

Lo Dr. Cirujá-Dentista S. Co'inas Cepeda, nos ha remés un folleto de 32 pàgines, titulat: «Breves consideraciones higio-patológicas acerca del aparato bucal.»

La reputació que ab son talent ha sapigut adquirir lo esmentat Doctor y l' haber lograt notables distincions y premis en totes quantas Corporacions Académicas ha figurat, 'ns relevan de fer lo mes petit elogi de las importants consideracions que van anotadas en lo llibret y que se fan altament considerables pera conservar l' aparato que tan necessari 'ns es pera nostra existencia.

**

A tots remerciem degudament l' envio.

DIALECH

(D' actualitat)

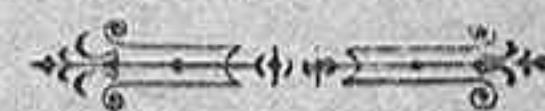
—¡Ditxosos ulls! —¡Ho'a Arcís!
—¿Com ho passa? —Bé per ara,
y vosté y la seva mare
¿están bons? —Aixís, aixís,
ella ha estat una setmana
al llit, y jo aprop de dugas.
—Corren, fill, unas mafugues
qu' hasta fan perdre la gana.
—Y que 'n diuhen de la guerra?
—¿Nosaltres? qu' havém de dí'...
—No; los diaris, —Diuhen... ¡Ptsi!
qu' aixó de Cuba s' esguerra...
Que tenim mala estrugancia...
—Tot aixó no passaria
si á Espanya un govern hi havia
com en temps de la Camancia;
Pró are es clá, diu que á Fransa
han vist qu' eram gent de palla,
y no 'ns darán ni una malla...
—La perfidia tot ho alcança!
—Per' xó ara demanarán,
set quintas tot d' un plegat,
y ab la Mérica un tractat
per pogué entrá vi, farán;
Després las *Daputassions*
donarán mossos d' escuadras
per aná á matá aquells lladres
que fan las resurreccions.
—¡Y jo, també penso anarhi!
—¿Y que hi fará allí? ¡burrango!
—Solament per ballá 'l tango
m' allistaré voluntari.
—Pero... ¡regrandíssim! ¿Com
es que per mentí no 's senya?
—Com que vosté, veig, s' hi empen
en ferhi anar á to'hom! [nya]
—Si aixó no es res, sant cristiá!
—Los joves sou uns bronists,

y atrafegats en conquistas
no veieu lo que vindrà:
Diuhen que 'ls barcos d' en *Lopas*
ab vuyt canóns, nou ó deu
'nirán á mará 'n *Masseu*
y á portar á Cuba tropas;
Diuhen qu' aquells d' allí dalt,
(que no sé com s' anomenan)
la nació d' Espanya 's venen
y esbroncan al general.
—¿Los insurrectes, vol dí?
—No son *rectes*. ¡ay jo 't toch!
—¿Curvos ó mixtos? —Tampoch:
si á la punta ho tinch d' aquí. (1)
—Donchs filla, no 'n sé cap més,
se molt poca Geometria.
—Si ho vaig sentirho aquet dia...
un nom aixís, com... ¡quinqués!
—Ja trasican ab petroli,
pro no son llums ¡mal vinatje!
vol dí 'ls yankees —Dígalí hache!
pró fill meu, ja han begut oli,
Perque 'ls d' aquí enfiuismats
se 'n van á casa dels grossos,
y fan los vidres á trossos
y trenta mil disbarats.
—D' aixó dels vidres m' en rich...
—Y aral ¿per qué ho diu gran plagal?
—Perque no hauré d' esta en baga
si 'n trencan gayres, ho dich,
com que jo soch del ofici...
busco feyna. —¡Ah! está bé.
Y ademés, qu' havém de sé
sense ploure? es un desfici!
Per mes que ganas no 'n tingas
pregant á Deu perque plogui,
ni pots lográ que 's conmogui...
—Es que no está per xeringas!

—Jo estich tan esfrehidà
qu' hasta ro goso á pariá;
¡pel carré no 's pot aná
sense exposarse la vida!
¡Ab aixó dels estudiants,
cada moment hi ha desayres!
Dondebuén... ¡ni 'ls tocinayres!
se 'ls hi escapan de las mans.
No se per que á n' aquets pobres
'ls hi han d' armá tal bronquina,
—Perque 'ns volen da *triquina*
ab prou que 'n tenim de sobras.
—Quan hi havia 'l rey acòlit
diu que 'l viure era una ganga...
¡pró ara? tot sovint bullanga...
quan no es un ás es un bòlit;
També un *estrólech* ha dit
que 'l mon comensa á esquerdarse
y acabará per trencarse!...
—Que t' encolin tot seguit!
—També diuhen que reunidas
la lluna y una planeta...
—¿No sab que diuhen, Layata?
Donchs diuhen moltes mentides.
—Alguna ho crech ¡pró no tantas!
—Donchs no li vingui de nou...
—Callí! que 'm sembla que plou...
—Potsé' es que regan las plantas...
—A aquesta hora ja ho son totes,
fillet, dexemnos d' historias...
tinch pò de pluja... ¡Memorias!
—¡Pasiobé que cauen gotas!
(Nos ha deixat ben guarnits
ab lo *pipi* aquest bacò...)
Nen, no 's fá aixó á n' al balcó!
¡Vesho á sé als Estats Units!

PEPITO LLAUNÉ

1 De la llengua.

LA TOMASA
DIUMENGE DE RAMS

Quan arriva aquesta diada
la modista Encaruació
se dol de no ser casada,
no perque vulgui *seny*,
sinó per dú á la maynada
á benehir lo palmó.

NOVETATS

CATALUNYA NOVA

Ab regular concurrencia, aquesta nova societat coral va donar un concert lo diumengen últim, formant part del mateix, tres pessas corals del inmortal Clavé; quatre del célebre Mendelssohn y una armonizada per Morera, director del coro.

Respecte á las del eminent músich catalá, dirém que sa execució fou insecura y distinta de la acostumada en altres societats corals que haviam sentit quan las dirijía l'inolvidable Clavé, son autor; per lo tant no sabém si lo donarhi colorit disiunt vol dir *enmendar la plana*, ó si es que las corrents modernas aixís ho marcan. De las del músich alemany Mendelssohn, debém manifestar que encare que pessas *homeopáticas*, per lo diminutas que són en extensió, nos satisfieren tant per lo sentimentals com per lo armoniosas, aixís com també per la bona execució que varen lograr.

Lo mateix debém dir de la cançó popular *Sant Ramón* armonizada per lo Sr. Morera, qual composició merequé los honors de la repetició.

En resúm, com que ab verdader deliri era esperada la aparició de la nova societat lo sentit ó conegut, desilusioná a molts, embe essant á to hom solament lo repertori desconegut; creyém que á repetir-se los concerts s'hi haurá de donar mes sustancia, puig resulta un espectacle sumament insignificant, ja que de suprimir l'intermedi de las dues parts, ab una hora se dona fi al concert.

ROMEA

La labor dels traductors ó arregladors de *La baylarina* ha sigut tan sumament desacertada que á excepció del primer acte, en o demés no's veu niun moment pugui ser obra del festiu escriptor francés Labiche.

Los xistes que hi ha, si xistes se poden dir, son pochs y bruts, las escèniques pecan de monòtonas y lo desarollo de l'obra es sumament petit e ignorant, de modo que no te mes pasta que pera una comèdia en un acte.

Bastant contribuï al escis éxi obtingut, lo deficient desempenyo que hi donaren los actors, ja que los mes d'ells sols xarrolejavan sos ròles, formant trist contrast ab l'apuntador que 's debia pensar que tractava ab una companyia de sortis.

Segóns los cartells, á París se representá 400 nits consecutivas; en Barcelona ja s'contén arán ab... tres pesetas.

Pera dilluns anuncia lo seu benefici lo reputat galán jove de la companyia Ernest Fernández, ab los dramas de Campredón *Flor de un dia y Espinas de una flor*, dirigits per lo distingit primer actor Sr. Borrás.

Li augurém una bona entrada, tant per l'escrit de las obras escollidas—ja que encar que velles, sempre son escoïtadas ab gust—com per las moltas simpatias ab que conta.

TÍVOLI

Pera dissapte próxim está anunciata per la troupe infantil Bosch, la ópera del eminent Bretón *La Dolores* que tant per la importància musical que té com per l'extraordinari tour de force que representa, es esperada ab verdadera ansietat per los assíduos concurrents.

CATALUNYA

Dimars passat ab escullida funció, estava anunciada la reaparició en aquest favorescut teatro del conegut tenor cómich Sr. Font Palmada, de regrés de la seva excursió per Amèrica, en la que sabém hi ha recullit molts *patacons* y també molts regalos de gran valor dels amichs y admiradors que ha sapigut lograr allende los mares.

Ja era hora que en la companyia hi entrés un refors notable.

UN CÓMICHE RETIRAT.

Nostre estimat company de Redacció y editor d'aquest setmanari D. Ramón Estany, ha sufert la irreparable pèrdua d'un hermos nen de 10 mesos, qu'era l'alegria del nostre amich y de sa bona esposa.

Rebin los atribuïts pares la mes sentida expressió del nostre pesam, y que 'ls serveixin de lenitiu á son dolor, las dos agraciadas germanetas del finat.

* *

Segóns varem prometre en nostre número passat, aquí van las condicions del important concurs de *Societats corals*, organiat per la *Lira Tarregense* de Tárrega.

Lo concurs tindrà lloch lo dia 5 d'Abril pròxim en la ciutat de Tárrega y poden concorre totes las *Societats* domiciliadas en la província de Lleida. En l'acte del certamen las societats venen obligadas á cantar *Los Pescadores* del inmortal Clavé, y ademés un'altra pessa á lliure elecció.

Lo jurat calificador, estarà constituït per los Srs. Don Cosme Ribera, D. Ramón Florensa, D. F. Vidal y Codina, D. Francisco Minguey y D. Francisco Gelambí.

Entre 'ls valiosos premis concedits s'hi contan ofrenes del Ajuntament de Tárrega, del Diputat del districte, de las societats, «Casino Principal», «La Alianza», «Círculo Mes de Mayo», un de las senyoretas de Tárrega y molts altres de importància.

La Societat «Lira Tarregense» iniciadora del Certamen, no entra en concurs y cap societat podrà segons las bases obtindre dos premis á la vegada, si totas las demés no'n tenen un cada una.

Respecte á la organització de la festa y demés detalls, poden las societats que vulguin concorrer al Certamen, dirigirse directament á la Societat Coral mencionada, ó á la nostra Redacció, ahont tenim lo cartell de manifest.

Creyém ab lo exposat, que 'l Certamen de Tárrega's veurá en extrém concorregut, y celebraré molt qu'aixís siga.

* *

Nos escriu nostre apreciat correspolcial de Sant Joan de Vilasar, que los aficionats de dita vila preparan pera lo dia 29 del present, una funció extraordinaria en lo teatro, posant en escena lo drama *La Passió* en lo que desempenyará lo personatje de Jesús lo Sr. Almera y pendrán part las distingidas actrius Sras. Oliveras, Tormo y fillas Tormo.

* *

Han visitat nostra Redacció les dos noves publicacions *La Suerte*, periódich sorpresa y *La Ilustració Popular*, setmanari dedicat al foment de la nostra literatura.

Desitjém á abdós colegas vida tan pròspera com llarga.

Tenim lo gust de participar als nostres favoritzedors, que en l'ofolletí del present número, publiquem l'índice de composicions, corresponent al folletí anterior, ab lo que quedarà aquet completament llest y à punt d'enquadernar-se.

Dispensin de la tardansa.

Suposo que ja estarán al tanto de las novetats que passan! Tant mateix nostre generalissim s'ha tret la són de les orelles... y comensa á demostrar qu' es home d' empenta.

¡Alabat siga Deu!... Ja era hora de comensar á repartir cops de Samalé...

Lo valent coronel Suarez Inclán per un cantó y 'l batalló de Wad-Rés per l' altre, lo general Aro'as per davant y 'l general Bernal per darrera, obeyints tots ordres de 'n Weyler, estan trayent la pols de las costellas insurrectas, ab un briu y un salero que fins 'ls tocinayres s' han arrossat, al veure qu' arrivava la repartidora y fins diu que s' han fet á un ladito, per por de rebre crostó.

Aixís, aixís... *Venga de ahí!* dihem nosaltres jaleant eixas notícias qu' esperém serán precursoras d' altres tunyines mes importants encare...

Gracias á Deu... ¡Ja era hora!

Lo germá Bum-Bum diu que marxa á Alemanya.

En apariencia lo motivo del seu viatje, no es altre que buscar alli remeys per una filla que té malalta. En realitat diuhem que 'l motivo es un... altre.

Tractantse del general del l'orón casi bé pot presumir-se que si 'l motivo es en efecte un altre, hi ha un pastel en porta.

Perque desgraciadament lo primer prestigi militar d'Espanya (no riguin, eh) no serveix per altra cosa...

Es una especialitat en... pasteleria

Lo qu' es á guerrero, qualsevol biv'e: li passa la má per la cara y qualsevol mulato ó xino l' ensarrona!..

Veyam... ¡veyam que 'n sortirà del pastel en qüestió!..

Lo govern busca quartos pero... no 'n troba. 'Ls banquers que corren per Espanya son molt patriotas, aixó sí, pero no deixan diners mes qu' al vint per cent y ab hipoteca segura.

De modo que 'l govern no té mes remey qu' anar á buscar monissos al extranger y com allí no son espanyols, no hi val tampoch lo patriotisme

Pero en cambi 'ls banquers espanyols son 'ls qu' están interessats mes que ningú en la guerra per mor de las Cubas y reclaman del govern qu' envihi homes y mes homes á trencarse la crisma...

Ja qu' altres donan la seva sanch, què menos podrían fer ells que deixar 'ls quartos per sostener la guerra?.. Pero cá! son aixís...

Molt patriotas... tan patriotas
qu' ells atián al govern
pro en tractant de quartos, diuhem:
—¡A la bossa, no hi toquémi!

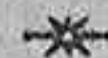
He m vist en *La Semana*, periódich d' aquesta capital, que D. Francisco Brú, oncle del marqués de Comillas,

torna á buscar lo bullo á son nebó, ignorém ab quins fins.

Com lo senyor Brú es ja coneget dels lectors de nostra publicació, desde que li varem tirar la caballeria á sobre, quan publicà no fa molt un llibret referent á Mossén Jacinto Verdaguer, devém fer constar que mentres 's dediqui á tréure 'ls drapets al sol, al seu parent, no tenim res que dirhi, perque 's tracta de plàsticas de familia, de las que nunca hice caso, y si té o no rahó, allá se las hayan.

Mientras no s'emboliqui ab mossén Cinto, dihen lo que no pot dir, com allavoras del llibre, no hem d'obrir la boca y per lo que toca á son nebó, per nosaltres: —¡Aboqui, que 'ns té sense cuidado!

Ah... allò de eminent escritor que li diu *La Semana*... créguins, don Francisco... ¡Si es broma puede pasar!...

Lo marqués de Cabriñana, l' heroe y mártir á un temps de la moralitat municipal, s' presenta candidat á la diputació á Corts per Madrid.

Molt difícil es que surti; la influencia de 'n Romero de la Bleda es molt grossa y 'ls madrilenyos son massa flamencos per treure un diputat contrari del polítich mes flamenco de Espanya.

Tot serà questió de que 'l Pollo de Antequera, organisi una corrida de toros y convidi al poble de Madrid de franch á condició de no votar al marqués de Cabriñana ..

Si ho fa aixís... Adeu, marqués! ¡Ja es home al ayga!

Y aixó encare, en lo cas de que las eleccions fossin legals y vots fossin irunfos, pero cá, ni aixó será precís...

O siro ¡á las pruebas me remito!

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 19 d' aquet mes)

Joan Ollés: Van millor que las anteriors, pero encare no m' agradan prou.—Non Non: Publicarém lo geroglífich.—J. Gay: De vosté, 'ls impossibles.—J. M. Pinós: Publicarém un logogrifo.—Gironella poétich: No serveix.—R. Pujol: Id.—Etcétera Vilafranquina: Es poch expontànea.—Filarmónich: Es fluixa.—Joseph Arallab: Anirá 'l logogrifo.—M. Peidro: Està bé.—Pere Salom: Están mal versificadas.—J. Robert P.: Son mansos.—J. Sallent: La segona ratlla hauria de dir «sabre».—F. C. y J.: Es poch complicat. No 'ns envihi mes cartas ab sello de 15 céntims.—Fidel Delfí: Publicarém lo rombo.—Rich Delfí: No 'ns convé.—Angel Sababert: Anirá 'l primer acudit. Aquest article no m' agrada tant.—Joseph Soler: Insertarém lo ters de sílabas.—Joan Rocavert: De vosté, 'l geroglífich.—Un pianista de P. F.: No va. La última quarteta es molt ripiosa.—Jove Comprimit: Està mal versificada.—J. Vázquez: Son massaverts.—Rafel Novelí: Hi ha imperfecció de rima.—Destorba Qüentos: Anirá 'l segón epígrama, arreglat.—E. P.: Publicarém alguna cosa.—Nyebit: Està ben versificada; pero es de mal gust. La del seu amich no servia.

LA TOMASA

— PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI —

◆◆ PREUS DE SUSCRIPCIÓ: ◆◆

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6 - BARCELONA.

—Hola, noy; encare continuas en la teva idea de roïpre 'ls antichs motllos.

—Mira: en la primera sessió de l' Academia, proposaré que cap dels socis pinti la cigonya. ;Es tan antigua aquesta pintura!

SECCIÓ DE TRENCÀ-CLOSCAS

XARADA

A un pobre jayo donà la Total, que té bon cor, una dos hu, que deixá per vella lo seu senyor.
Y quan ja 'l bon home estava content à mes no pogué, uu dos, que pe 'l carré anava 'l hi va fer tota malbè.
E. TORRENT COSTA.

ANÀGRAMA

La Tot per ser bufona
Y escultural
Porta la cotilla alta
Y molt total.
F. RIBAS.

ENIGMA

¿Quina es la població catalana que ab les deu lletres de que consta, y convenientment combinadas, se pugui fer 84 noms mes de pobles de Catalunya, 6 sia, 18 de la província de Barcelona, 10 de la de Tarragona, 38 de la de Lleida y 18 de la de Girona?

R. BALCELLS BELLVÉ.

ROMBO

• . . .
• . . .
• . . .
• . . .
• . . .

Sustituir los puntos per lletres, de manera que llegidas las ratllas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª, Consonant; 2.ª, Número; 3.ª, Comestible; 4.ª, Nom d' home; 5.ª, Poble català; 6.ª, Número; 7.ª, Consonant.
JOAN ROCAVERT.

BALDUFA NUMÉRICA

8 9	—Nota musical.
4 2	— » »
1 2 3 4 5 6 7 8 9	—Nom de dona.
1 9 6 3 2 4 9	—Animal.
3 4 5 6 9	—En las iglesias.
5 8 7	—Carrer de Barça.
1 7	— » »
3	—Consonant.

PERE SALOM MOLAS.

GEROGLIFICH

P P P P P P P P P P
A A A A A A A A
F A N

D U R O   D U R O
SAMUEL GRAN.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 394

Xarada.—En - can - ta - do - ra.
Anàgrama.—Mari - Mira - Rima - Armi
Rombo.—D
P o p .
P a r i s
D o r o t e a
P i t t e t
S e t
A

Trenca-caps.—La redoma encantada.
Geroglifich.—Per claus un manyà.
Logogrifa numèrich.—Freginals.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
6, Sant Ramon, 0.—BARCELONA